

nu fra Statens Side anvendes mange Penge paa Tilvejebringelsen af en stor Importhavn ved Esbjerg, at Importen da vil stige noget, men den Stigning, som da vil fremkomme, vil, forekommer det mig, komme til at gaa fra andre Havne, og det kan dog vel ikke være Statens Opgave, at den ved sine Foranstaltninger skal skabe Konkurrence til de kommunale Havne, som nu findes. Jeg tror ikke, at man faar mange flere Tønder Kul, Korn eller Foderstoffer indførte i Landet, fordi vi faa en stor Importhavn ved Esbjerg. Det forekommer mig ogsaa ret besynderligt, at de Krav, der ere stillede særlig fra Landbrugets Side til en Forbedring af Esbjerg Havn, resultere i et Lovforslag, der gaar ud paa en meget stærk Forbedring af Importhavnen, medens dette Lovforslag giver en forholdsvis lille Forbedring af Eksporthavnen. Og jeg vil der stærkt betone, at medens Forholdene for Importhavnens Vedkommende finde sit bestemte Udtryk i Loven, saa vil Flertallet i Udvalget med Hensyn til Eksporthavnen lade sig nøje med en Henstilling til og en Udtalelse fra den højtærede Minister. — Dette med Hensyn til selve Havneforetagendet.

Maa jeg, idet jeg kan slutte mig til, hvad den sidste ærede Taler udtalte med Hensyn til § 2, endnu sige med Hensyn til Indholdet af § 3, hvor der paalægges Esbjerg et Tilskud til Havneanlægget af $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., at jeg mener, at dette Tilskud er meget for stort. Der stilles der et Krav til Esbjerg Kommune, som jeg synes er ganske urimelig højt. Esbjerg Kommune er ikke velhavende, den er stærkt forgældet, har allerede en Gæld af 3 Mill. Kr., og Skatteprocenten i Esbjerg er nu over 10 pCt. Nu kommer man og paalægger ved Lov denne Kommune i en Række af 20 Aar aarlig at udrede ca. 40,000 Kr. til et Statsforetagende, om hvilket denne Kommune ikke har haft Lejlighed til at ytre sig. Man har ikke spurgt Esbjerg Kommune, hvorledes den vilde være tilfreds med et saadant nyt Havneanlæg, ja, man gaar snarere i modsat Retning af, hvad der fra Kommunens Side har været fremsat Ønske om. — Man vil endvidere paalægge Kommunen dette Bidrag, uden at der stilles den i Udsigt, at den vil faa noget af det af den betalte Beløb forrentet, hvis Havnen vil kunne bære sig selv. I Udvalgsbetænkningen hedder det, at den hidtilværende Havn nogenlunde har kunnet forrente sig, kunnet bære sig selv, og man haaber, at det ogsaa vil kunne ske med Import-

havnen i Fremtiden. Men hvis det er Tilfældet, forekommer det mig ganske urimeligt, at medens Staten vil tage Penge til Forrentning og mulig Amortisation af den Kapital, Staten sætter i Foretagendet, saa vil man ikke lade Esbjerg Kommune, af hvilken man vil udskrive $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. til Foretagendet, gennem Havnen faa Indtægter til Dækning af det Beløb, den skal udrede til Havneanlægget. — Jeg finder altsaa, at det Krav, man stiller til Esbjerg Kommune, i og for sig er meget for stort, men hvad jeg ganske særlig er imod, er det Princip, der ligger til Grund for denne Lovparagraf, og hvorefter man ved Lovbud kan tvinge en Kommune til at yde en bestemt Sum Penge til et Foretagende, som Staten sætter i Værk. Hvis dette Lovforslag vedtages, er der, forekommer det mig, lagt Grund til Følger, som kunne blive ret alvorlige, ganske særlig for Købstadkommunerne. Jeg ser ikke, at der, naar Staten foretager et eller andet Anlæg, det være sig Jernbane, Havneanlæg, militære Etablissementer, eller hvad det nu kan være, saa herefter kan indvindes noget imod, at Lovgivningsmagten siger til vedkommende Kommune, der maaske kan have nogen Fordel af det og det Foretagende, at den skal betale saa og saa meget. Vi komme ind paa en Vej, som jeg tror er overordentlig farlig og kan have meget uheldige Konsekvenser. Jeg vil derfor meget indtrængende advare Tinget imod, at vi vedtage Bestemmelsen i § 3, og skal foreløbig indskrænke mig til disse Bemærkninger.

la Cour: Det er jo af Hensyn til Eksporten, at Esbjerg Havn er bleven anlagt, og det har altid været Tanken at gøre Eksportforholdene der saa gode som muligt. I den senere Tid har den stigende Eksport imidlertid ikke kunnet ske Fyldest paa Grund af de daarlige Forhold, der herske i Havnen. Da vi derfor i Fjor havde Esbjerg Havn til Forhandling her oppe, og vi ikke kunde blive enige om, hvorvidt den skulde bygges i østlig eller vestlig Retning, blev vi dog enige om — baade dette og det andet Ting — at gøre, hvad vi kunde, for at afhjælpe de øjeblikkelige Mangler, der fandtes ved Eksporthavnen i Esbjerg, idet vi vedtog at udbyde Havnen til 24 Fod og flytte den vestlige Ende af Ledemolen. Som den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, er en saadan Flytning temmelig nødvendig for at skaffe en ordentlig Svajeplass i Havnen, men han glemte en Ting, nemlig,